

Achtergrond bij Amendement 6 bij Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken versie 1.2 (januari 2025)

Dit wijzigingsblad beoogt een actualisatie op de huidige versie van de Bepalingsmethode op een aantal onderwerpen. Deze worden hieronder toegelicht en hierna worden per onderwerp de wijzigingen gegeven.

A. Wijzigingen in het kader van set A2 en Ecoinvent

Om de Bepalingsmethode actueel te houden in het kader van de gewijzigde Europese norm (EN 15804+A2) en daarmee overgang van set A1 naar set A2, zullen een paar wijzigingen worden gemaakt aan de tekst.

Zo zal op de ingangsdatum van dit wijzigingsblad, 1-7-25, gelden dat, voor opname in de NMD, het verplicht is om A2-data op basis van Ecoinvent 3.9.1 aan te leveren.

Alle verwijzingen naar de overgangperiode tussen 1 januari 2025 en 1 juli 2025 zijn niet meer van toepassing.

B. Addendum verbouw en transformatie

In hoofdstuk 3.3.3 is een korte verwijzing gemaakt in de Bepalingsmethode naar een addendum voor bestaande bouw (W/E adviseurs, maart 2014)

Dit addendum biedt aanwijzingen hoe de Bepalingsmethode toe kan worden gepast voor verbouw en transformatie. Deze versie was echter een eerste verkenning. Inmiddels is het addendum geüpdatet. Hierom wordt de verwijzing aangepast.

De Bepalingsmethode maakt samen met het addendum het mogelijk om de milieuprestatie van een gebouw te berekenen dat wordt verbouwd of getransformeerd wordt.

Op termijn wordt voor dit onderwerp een uitwerking gedaan in de vorm van een hoofdstuk in de Bepalingsmethode.

C. Paragraaf functionele eenheid of producteenheid

Paragraaf 2.6.3.1 beschrijft de regels voor de keuze van functionele eenheid van een product voor opname in de NMD.

Omdat de structuur van ordening in de NMD gewijzigd is, moet deze paragraaf worden aangepast.

Het belangrijkste verschil is dat er in de nieuwe structuur van de database er geen sprake meer is van "totaal- en deelproducten". In plaats daarvan onderscheidt de NMD producten die alle vereiste prestaties leveren per element/hoofdstuk en producten die een of enkele vereiste prestaties leveren. Per product kan bij invoer via het invoerplatform aangegeven worden welke elementonderdelen dit dekt.

D. Verwijzing aanvullende informatie correcte toepassing van biogeen CO2

Uit de praktijk blijkt dat de biogeen CO2 regels, beschreven in de EN 15804 + A2, ruimte voor interpretatie geven.

Door LBP|Sight en in opdracht van Stichting NMD is een notitie en stappenplan opgesteld. Hierin staat uitgelegd hoe de regels biogeen CO2 uit de EN 15804+A2 correct moeten worden toegepast. Vanuit de Bepalingsmethode verwijzen we naar deze notitie en stappenplan.

Dit biedt een handreiking aan LCA-opstellers en –toetsers.

E. H3 aanpassingen

In het vorige wijzigingsblad (amendement 5) hoofdstuk 3 zijn als onderdeel van de actualisatie van de rekenregels twee passages tekst verwijderd met als doel om de leesbaarheid te verbeteren. Echter is besloten dat twee kleine onderdelen toch onmisbaar zijn voor de volledigheid van de Bepalingsmethode.

Het gaat om een verduidelijking van het gebruik van LCA-milieudata voor vergunningaanvragen die op het moment van aanvraag aanwezig zijn in de NMD. Met een voorkeur voor categorie 1 en 2 milieuverklaringen.

En een verwijzing naar de voorwaarden waaronder gebruik gemaakt mag worden van milieuprofielen die niet tot stand gekomen zijn volgens de Bepalingsmethode of nog niet zijn aangemeld voor opname.

F. Aanpassing alinea in hoofdstuk 1.2 aan de hand van protocol processendatabase

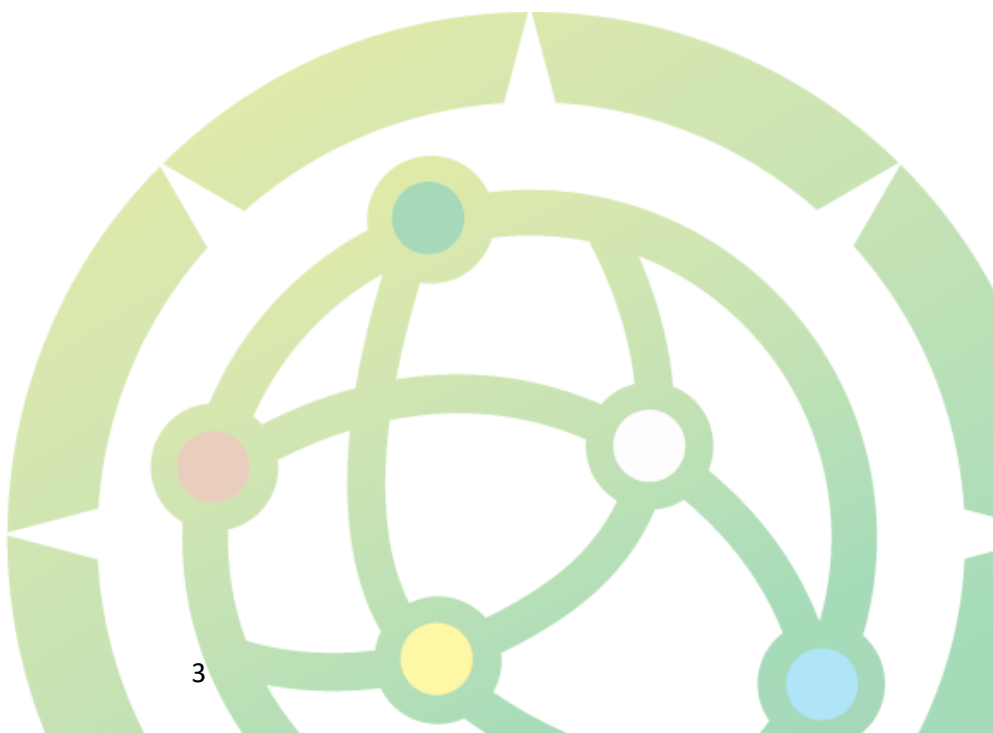
In hoofdstuk 1.2 wordt een alinea aangepast op basis van het protocol 'Aanleveren processen NMD processen database'. Deze is geschreven door de beheerders van de processendatabase in samenwerking met Stichting NMD en omvat de procedures aangaan het aanleveren, beheren en uitleveren van de processendatabase. De wijzigingen in onderstaande alinea betreffen enkel tekstuele aanpassingen.

Wijzigingsblad (ter consultatie)

Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken versie 1.1 (Maart 2022)

- A. Wijzigingen in het kader van set A2 en Ecoinvent (p. 4)
- B. Addendum verbouw en transformatie (p. 5)
- C. Paragraaf functionele eenheid of producteenheid (p. 6)
- D. Verwijzing aanvullende informatie correcte toepassing van biogeen CO2 (p. 9)
- E. H3 aanpassingen (p.10)
- F. Aanpassing alinea in hoofdstuk 1.2 aan de hand van protocol processendatabase (p. 11)

A. Wijzigingen in het kader van set A2 en Ecoinvent

2.6.5 levenscycluseffectbeoordeling

“Het doel van deze Bepalingsmethode versie 01-07-2020 is om, vooruitlopend op het volledig doorvoeren van de EN 15804/A2:2019 in de bepalingmethode (dus inclusief hoofdstuk 3), alvast de wijzigingen door te voeren in hoofdstuk 2. Met deze werkwijze kan het systeem op basis van de EN 15804/A1:2013 ('set 1') blijven functioneren terwijl wel alvast ook de milieueffectscores volgens A2:2019 ('set 2') worden bepaald. Zodra ook hoofdstuk 3 (met onder andere weging tot 1-puntsscore) is aangepast kan er direct gebruik worden gemaakt van data opgesteld volgens dit amendement.”

Wordt verwijderd

Voetnoot 2

“Dossiers op A2-data op basis van Ecoinvent versie 3.6 zullen nog worden geaccepteerd tot 1-7-2025”

Wordt verwijderd

B. Addendum verbouw en transformatie

3.3.3 Bestaande gebouwen

“De “Bepaling van de milieuprestatie van te renoveren, of te transformeren, bestaande gebouwen” [W/E, 2014] geeft aanwijzingen over hoe om te gaan met de restwaarde en afschrijving van milieu-impact, waarmee de milieuprestatie van renovatie of transformatie kan worden berekenend. Zie de website. Dit geldt alleen voor gebouwen, niet voor GWW-werken.”

Vervangen door:

“De “Bepalingsmethode milieuprestatie Verbouw en Transformatie; addendum bij de Bepalingsmethode gebouwen en GWW-werken” [W/E, 2020] geeft aanwijzingen over hoe om te gaan met de restwaarde en afschrijving van milieu-impact, waarmee de milieuprestatie van renovatie of transformatie kan worden berekenend. Zie de website. Dit geldt alleen voor gebouwen, niet voor GWW-werken.”

C. Paragraaf functionele eenheid of producteenheid

2.6.3.1 Functionele eenheid of producteenheid

“EN 15804 is van toepassing.

Voor de keuze van de functionele eenheid van het product voor opname van de milieu-informatie uit de EPD in de NMD moet aangesloten worden bij de functionele beschrijvingen en de structuur van ordening in de NMD.

Een product is hetgeen door de toeleverancier in de handel wordt gebracht en hetgeen door de afnemer wordt ingekocht om te gebruiken tijdens de levensloop van een bouwwerk. Een product kan een fysiek product (bijvoorbeeld 1 m² kozijn) betreffen, maar ook een activiteit (bijvoorbeeld 1 km railtransport). Voor de GWW is het relevant dat een product een fysiek product kan betreffen, maar ook een activiteit. De NMD onderscheidt totaalproducten en deelproducten. De vereiste prestaties zijn vastgelegd in functionele omschrijvingen per element (B&U) of hoofdstuk (GWW). De totaalproducten leveren alle per element/hoofdstuk vereiste prestaties, de deelproducten slechts een deel hiervan. Zowel totaalproducten als deelproducten worden als afzonderlijke producten opgeslagen in de NMD. In de NMD wordt informatie per product opgeslagen.

De producten in de NMD hebben de eenheid meegekregen, die past bij de wijze waarop ze in de markt verhandeld worden. Dit zijn ook de logische eenheden bij de materialisatie van het bouwwerk in de gevalideerde rekentools. Voorbeelden zijn een kozijn in m² en hang & sluitwerk per stuks. Het is niet logisch om het hang & sluitwerk in m² op te nemen.

Een nadeel is dat afwijkende eenheden het lastig maken om de producten onderling te vergelijken. Inzicht in de producten die beter, dan wel slechter, scoren, is handig bij de optimalisatie van het ontwerp. Daarom is het mogelijk gemaakt om de MKI van een product ook per ‘referentie-eenheid’ van het element(onderdeel) uit te kunnen drukken. Het presenteren in zowel de ‘markt-eenheid’ als in de ‘referentie-eenheid’ betreft een extra functionaliteit, die door de gevalideerde rekentools aangeboden kan worden. Bij deze andere wijze van presenteren gaat het dus om een zijpad, dat geen invloed heeft op de milieuprestatie op bouwwerkniveau.

De omrekening van de ‘markt-eenheid’ naar de ‘referentie-eenheid’ vindt in de rekentools plaats op basis van een omrekenfactor, die als extra gegeven aan de productdata in de NMD is toegevoegd. Daarmee valt de factor binnen het systeem van kwaliteitsborging van de productdata.

Het totaaloverzicht is opgenomen in de invoerplatform NMD (invoeren milieuverklaringen NMD). Tevens is een versie in Excel beschikbaar op de website van Stichting NMD. Het betreft een limitatief overzicht. Indien het voorgestelde product niet voorkomt binnen één of meerdere gewenste functionele omschrijvingen kan bij Stichting NMD een verzoek ingediend worden om aanpassingen door te voeren of een nieuwe functionele omschrijving op te nemen. **LET OP, een milieuverklaring die niet gekoppeld kan worden aan de database kan niet worden opgenomen. Het is de verantwoordelijkheid van de opsteller van de EPD om dit tijdig te signaleren en een verzoek in te dienen bij Stichting NMD.**

De beschikbare milieugegevens moeten voor de opname van de milieu-informatie uit de EPD in de NMD worden aangevuld met gegevens voor alle relevante levenscyclusfasen. Informatiemodules B6 en B7 (zie figuur 2) worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

De producteenheid moet meetbaar zijn en omvat:

- een omschrijving van het bouwproductgebouw- of GWW-werkonderdeel;

- een specificatie van het bouwproduct of gebouw- of GWW-werkonderdeel;
- indien van toepassing, de mogelijke toepassingsgebieden, zo nodig uitgedrukt in klassen of kwaliteits- aanduidingen, met, indien relevant, de levensduur van het bouwproduct of gebouw- of GWW werk- onderdeel per toepassingsgebied;
- de hoeveelheid van het bouwproduct, uitgedrukt in een SI-eenheid of een combinatie van SI-eenheden;
- het gewicht van het bouwproduct;
- de materialisatie van het bouwproduct in materiaalomschrijving en gewicht.

Omschrijvingen in certificaten of attesten van het bouwproduct of gebouw-of GWW-werkonderdeel zijn richtinggevend, evenals omschrijvingen in branchebreed geaccepteerde documenten, richtlijnen, methodieken en systematieken.”

Vervangen door

EN 15804 is van toepassing.

Voor de keuze van de functionele eenheid van het product voor opname van de milieu-informatie uit de EPD in de NMD moet aangesloten worden bij de functionele beschrijvingen en de structuur van ordening in de NMD.

Een product is hetgeen door de toeleverancier in de handel wordt gebracht en hetgeen door de afnemer wordt ingekocht om te gebruiken tijdens de levensloop van een bouwwerk. Een product kan een fysiek product (bijvoorbeeld 1 m² kozijn) betreffen, maar ook een activiteit (bijvoorbeeld 1 tkm railtransport). Voor de GWW is het relevant dat een product een fysiek product kan betreffen, maar ook een activiteit.

De vereiste prestaties van producten zijn vastgelegd in functionele omschrijvingen per element (B&U) of hoofdstuk (GWW). De NMD onderscheidt producten die alle vereiste prestaties leveren per element/hoofdstuk, en producten die één of enkele vereiste prestaties leveren per element/hoofdstuk. In de milieuverklaring van het product staat aangegeven welke prestaties (aangeduid als elementonderdelen) het betreffende product vervult.

De producten in de NMD krijgen de eenheid mee, die past bij de wijze waarop ze in de markt verhandeld worden. De eenheden aangegeven in de functionele beschrijvingen zijn hierbij leidend. Dit zijn ook de logische eenheden bij de materialisatie van het bouwwerk in de gevalideerde rekentools. Voorbeelden zijn een kozijn in m² en hang & sluitwerk per stuks.

Het overzicht met de functionele beschrijvingen is beschikbaar op de site van Stichting NMD. In het data invoerplatform van Stichting NMD dient de LCA-opsteller de juiste classificatie en functionele beschrijving te kiezen bij de verklaring. Indien het voorgestelde product niet voorkomt binnen één of meerdere gewenste functionele omschrijvingen kan bij Stichting NMD een verzoek ingediend worden om aanpassingen door te voeren of een nieuwe functionele omschrijving op te nemen. **LET OP, een milieuverklaring die niet gekoppeld kan worden aan de huidige functionele beschrijvingen = kan niet worden opgenomen in de NMD. Het is de verantwoordelijkheid van de LCA-opsteller om dit tijdig te signaleren en een verzoek tot wijziging in te dienen bij Stichting NMD.**

De beschikbare milieugegevens moeten voor de opname van de milieu-informatie uit de EPD in de NMD worden aangevuld met gegevens voor alle relevante levenscyclusfasen. Informatiemodules B5, B6 en B7 (zie figuur 2) worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

De functionele eenheid moet meetbaar zijn en omvat:

- een omschrijving van het bouwproductgebouw- of GWW-werkonderdeel;
- een specificatie van het bouwproduct of gebouw- of GWW-werkonderdeel;

- indien van toepassing, de mogelijke toepassingsgebieden, zo nodig uitgedrukt in klassen of kwaliteits- aanduidingen, met, indien relevant, de levensduur van het bouwproduct of gebouw- of GWW werk- onderdeel per toepassingsgebied;
- de hoeveelheid van het bouwproduct, uitgedrukt in een SI-eenheid of een combinatie van SI-eenheden;
- het gewicht van het bouwproduct;
- de materialisatie van het bouwproduct in materiaalomschrijving en gewicht.

Omschrijvingen in certificaten of attesten van het bouwproduct of gebouw-of GWW-werkonderdeel zijn richtinggevend, evenals omschrijvingen in branchebreed geaccepteerde documenten, richtlijnen, methodieken en systematieken.

D. Verwijzing aanvullende informatie correcte toepassing van biogeen CO2

2.6.4.1 Dataverzameling

Toevoeging van een voetnoot bij de het volgende onderdeel in de paragraaf:

“In aanvulling op de EN 15804 wordt voor een groot aantal forfaitaire processen Ecoinvent als databron voorgeschreven, wordt aangegeven welke milieu-ingrepen tenminste moeten worden beschouwd, hoe met somparameters moet worden omgegaan en wordt aangegeven hoe om te gaan met biogeen CO³.”

Toevoeging voetnoot:

³Voor extra toelichting op correcte toepassing van biogeen CO2 verwijzen we naar de "Notitie stappenplan biogene koolstof" en "Stappenplan voor het rekenen met GWP_Biogeen koolstof in LCA" dat is opgesteld door LBP|Sight in opdracht van Stichting NMD. Hierin staat uitgelegd hoe de regels biogeen CO2 moeten worden toegepast. Het is belangrijk op te merken dat deze notitie geen toevoeging is op de EN15804+A2 en de Bepalingsmethode, maar enkel een handreiking biedt aan LCA-opstellers en –toetsers.

E. H3 aanpassingen

3.1 Normering op bouwwerkniveau

Toevoeging aan het eind van het hoofdstuk

Bij gebruik van LCA-milieudata uit de Nationale Milieudatabase (NMD) dienen de milieuverklaringen te worden aangehouden die op het moment van vergunningaanvraag of melding voor een bouwactiviteit, aanvraag voor een certificaat of subsidie, aanbesteding of gelijkwaardige handeling, in de NMD aanwezig zijn (of kortheids- halve: de staat van de NMD op het moment van vergunningaanvraag of melding voor een bouwactiviteit).

3.2.1 Benodigde kenmerken bouwwerk

Toevoeging aan het eind van het hoofdstuk

Voor de bepaling van de milieuprestatie van bouwwerken wordt in principe gebruik gemaakt van de drie categorieën productinformatie uit de NMD. Het gebruik van categorie 1 en 2 data heeft daarbij altijd de voorkeur indien beschikbaar en van toepassing voor de situatie.

Het NMD Toetsingsprotocol bevat de gelijkwaardigheid procedure waarin wordt aangegeven onder welke voorwaarden gebruik mag worden gemaakt van milieuprofielen die niet tot stand zijn gekomen volgens hoofdstuk 2 van deze Bepalingsmethode, of van milieuprofielen van producten die nog niet zijn aangemeld voor opname in de NMD.

F. Aanpassing alinea in hoofdstuk 1.2 aan de hand van protocol processendatabase

1.2. Nationale Milieudatabase

“Naast de milieuverklaringen in de NMD beheert de Stichting NMD ook de processendatabase, dit is een LCA-database van grondstoffen en achtergrondprocessen gebaseerd op Ecoinvent² ‘allocation, cut-off by classification’ en aangepast voor gebruik in de context van de Bepalingsmethode. De processendatabase vormt een generieke basis voor de LCA-uitvoerders en opstellers van EPD’s indien geen specifieke data beschikbaar is, zoals opgenomen in paragraaf 2.6.3.6. In dat geval dient altijd ook de representativiteit van deze processen te worden beschouwd in het LCA-rapport dat ten grondslag ligt aan de EPD. De categorie 3 data is gemodelleerd op basis van de processen uit de NMD-processendatabase. Categorie 3 data wordt daardoor geactualiseerd bij wijzigingen in Ecoinvent of de Bepalingsmethode.”

Wijzigen naar

Naast de milieuverklaringen in de NMD beheert de Stichting NMD ook de processendatabase. Dit is een LCA database met zowel categorie 1 & 2 processen van halffabricaten (producent- & branchegebonden) als generieke categorie 3 processen, gebaseerd op Ecoinvent² ‘allocation, cut-off by classification’ voor het gebruik in LCA’s. De categorie 3 processen vormen een basis voor de LCA- opstellers indien geen specifieke data beschikbaar is, zoals opgenomen in paragraaf 2.6.3.6. In dat geval dient altijd ook de representativiteit van deze processen te worden beschouwd in het LCA-rapport dat ten grondslag ligt aan de LCA. De categorie 3 milieuverklaringen in de NMD zijn gemodelleerd op basis van de categorie 3 processen uit de processendatabase. Categorie 3 milieuverklaringen worden daardoor geactualiseerd bij wijzigingen in Ecoinvent of de Bepalingsmethode.